

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

טופס סילבוס לסטודנט.ית

המחלקה לחינוך
לימודי תואר שני

תש"ף 2019-2020

חינוך והגירה במאה ה 21

מספר הקורס: 12920149

דר' הללי פינסון

שם המרצה: דר' הללי פינסון

משרד: 171

שעת קבלה: שלישי, 12:00-13:00, בתאום

דואל: halleli@bgu.ac.il

תיאור כללי ויעדי הוראה:

אנחנו חיים היום בעידן המאופיין בניעות מסוגים שונים: מסחר, ממון, מידע, ידע, תרבות וכמובן גם תנועה אנושית. במיוחד התנועה של ידע, תרבות ואנשים מציבה אתגרים רבים וחדשים בפני מערכות חינוך מדינתיות. מערכות חינוך מדינתיות נולדו כפרויקט של מדינת הלאום המודרנית במטרה, בין השאר, לעצב את האזרחים העתידיים. אולם, כיום, מערכות חינוך רבות צריכות לספק מענה גם עבור תלמידים ותלמידות שאינם אזרחים, וחלקם לעולם לא יהיו (כגון ילדי פליטים, ילדי עובדים זרים, וילדי אקספרטים) וצריכות להתמודד עם האתגר של היפר-גיוון (hyper-diversity) והכנת ילדים אזרחים ולא אזרחים לחיים בעולם גלובלי. מטרת קורס זה היא לבחון אתגרים אלו ואת האופנים והשונים בהן מערכות חינוך מתמודדות איתם ונדרשות לתת מענה לילדי מהגרים. הקורס יעסוק בסוגיות כגו: באיזה אופן מערכות חינוך במקומות שונים בעולם מבנות את האחריות שלהן כלפי ילדי מהגרים ולכפי קבוצות שונות של ילדי מהגרים, כיצד מערכות חינוך ומורים

מיישבים את המתח בין מדיניות ופרקטיקות חינוכיות למדיניות הגירה. במהלך הקורס נכיר ונבחן גם פרקטיקות שונות לשילובם של ילדי מהגרים ונבחן את היתרונות והחסרונות שלהם (למשל שילוב או הפרדה), נעסוק בשאלות לשוניות של החינוך. לבסוף גם נעלה את הסוגיה של הזכות לחינוך והנגישות לחינוך של ילדי מהגרים, במיוחד פליטים, והמכשולים למימושן (למשל בהקשר של מחנות פליטים).

דרישות הקורס והרכב הציון:

פירוט מרכיבי הציון:

10% השתתפות פעילה בדיונים בשיעורים תוך הפגנת בקיאות בקריאה הנדרשת- בשיעורים נקיים דיון על בסיס חומרי הקריאה.

30% שש מטלות קריאה

10% רפרט קצר בכיתה

50% עבודה מסכמת בהקיף של 5 עמודים.

יושר אקדמי

הציפייה היא שהעבודות המוגשות בקורס זה תהיינה תוצר של עבודתם של הסטודנטים הרשומים בקורס. הגשת עבודות שנעשו על ידיכם עבור קורס אחר, או עבודות שנעשו על ידי אנשים שאינם רשומים בקורס ואינם מופיעים ברשימת המגישים של העבודה או העתקה של אפילו קטעים בודדים מעבודות שנקנו מסוכנויות ומאתרי אינטרנט נחשבים כהפרה של היושר האקדמי.

בכתיבת עבודות, כאשר יש שימוש ברעיונות המועלים במאמרים נהוג להביע את הרעיון במילים חדשות פרי עט/ה של הכותב/ת ולציין מראה מקום להוגה הרעיון המקורי (קרי: שם המחבר ושנת המאמר בסוגריים). במקרה שיש שימוש במילות הוגה הרעיון, המחבר המקורי, יש לשים את הציטוט במירכאות ולציין מראה מקום. ציטוטים העולים על 40 מילים מוצגים בפסקה מוזחצת (indent) עם מראה מקום. שימוש ברעיון המועלה במקור אחר ללא מראה מקום ו/או שימוש בניסוח המקורי ללא מראה מקום נחשבים לגניבה ספרותית, פלגיאט (plagiarism), ומפרים את כללי היושר האקדמי ובמקרים רבים אף נחשבים לעבירה פלילית.

כמו כן, במראי המקום שבטקסט יש לכלול רק טקסטים שקראתם בפועל. אם אתם מסתמכים על ספרות שניונית, למשל, סיכום ש-ד"ר X כתב במאמרו (שאותו קראתם) על עבודתו של ויגוצקי, יש לציין במראה המקום את מאמרו של ד"ר X ולא את ויגוצקי, או לציין כך: (ויגוצקי, 1962, כפי שנידון אצל X, 1998).

פרשיות הלימוד (רשימה הקריאה לכל שיעור תתפרסם בהמשך):

שיעורים 1-2: גלובליזציה, הגירה וסוגי הגירה.

בשיעורים אלו נדון בתהליכי גלובליזציה נבין כיצד הם תורמים לניעות אנושית. נדון בסוגים שונים של ניעות וההבדלים באופן בו הם מתקבלים. נעסוק בהבדלים בין הגירה של המאה ה-20 להגירה של המאה ה-21 ונכיר סוגי הגירה שונים: הגירת עבודה, הגירת לימודים, הגירה כפויה ואקספרטים.

שיעור 3: אתגרים חינוכיים במאה ה 21 בעידן של מוביליות אנושית בין הזכות לחינוך ואינטגרציה

בשיעור זה נדון באתגרים שמציבה המוביליות האנושית במאה ה 21 עבור החינוך המדינתי בעיקר נשאל מהם האתגרים לזכות לחינוך ואינטגרציה של ילדי מהגרים?

שיעורים 4-8: חינוך והגירה בצפון הגלובלי

בשיעורים אלו נעסוק באתגרים ובשילוב של ילדי מהגרים מהפרספקטיבה של הצפון הגלובלי (מדינות מפותחות). נכיר מקרים שונים ונבין כיצד משפיעים מבנה מערכות חינוך והקשר חברתי פוליטי רחב על שילוב ילדי פליטים. במיוחד נעסוק במתח בין המחויבות לערכים ליברליים וזכויות הילד לבין החשש ותגובת הנגד להגירה ממדינות מתפתחות ומהדרום הגלובלי למדינות מפותחות. נכיר סוגיות שונות כגון המחקר על דור שני למהגרים, חינוך ושילוב של ילדים לא מלווים (ילדים המהגרים לבדם ללא משפחה). נעסוק במודלים שונים של שילוב ילדי מהגרים ובמיוחד נתמקד בסוגיות כגון חינוך לשוני והפרדה או שילוב של ילדי מהגרים. כמו כן נשאל כיצד מבנה מערכת החינוך המדינתי משפיעה על אפשרות המוביליות החינוכית והחברתית של ילדי מהגרים. מבין המקרים שנעסוק ונכיר שוודיה, גרמניה, אנגליה, ארה"ב, אוסטרליה ודנמרק.

שיעורים 9-11: חינוך והגירה בדרום הגלובלי

אחת הסוגיות המרכזיות סביב חינוך והגירה בדרום הגלובלי כיום היא הסוגיה של הניגשות לחינוך ואספקת חינוך לילדי פליטים וילדים הנמצאים בדרכים ומחנות פליטים. ישנם כיום כ 6.5 פליטים ילדים בגלאי בתי ספר. רובם הגדול נמצאים בדרום הגלובלי. מתוך אלו בגלאי בתי ספר יסודי, בדרום הגלובלי פחות מ 50% מקבלים נגישות לחינוך. במקבץ שיעורים זה נכיר את המציאות של פליטות וניעות אנושית בדרום הגלובלי ואת האתגרים המרכזיים לניגשות לחינוך של ילדי פליטים. נדבר על חינוך במחנות פליטים ועל מעורבות אירגונים בינ"ל בחינוך מחנות פליטים. באמצעות דוגמאות מקינה למשל נשאל מה קורה כאשר חינוך מסופק ע"י אירגונים בינ"ל ולא ע"י המדינה? כיצד מחליטים על תוכנית הלימודים, שפת הלימוד ועוד? נעסוק גם במציאות של חינוך ילידי פליטים בתוך מערכות חינוך בדרום הגלובלי כמו באוגדנה ונכיר את הסוגיה של חינוך ילדי פליטים סורים בירדן ובטורקיה.

שיעור 12-13: חינוך והגירה בישראל

בשיעורים המסכמים של הסמסטר נעסוק בחינוך למהגרים בישראל. נדבר על הזכות לחינוך של מהגרים ונעסוק בחינוך של שני סוגי מהגרים: חינוך עולים והשאלה של דל ולאומיות בחינוך ילדי עולים בעיקר דרך המקרה של חינוך עולים מאתיופיה ומבריה"מ לשעבר; ובחינוך ילדי עובדים זרים ופליטים.

Ben Gurion University

Dept. of Education

M.A. Studies

Migration and Education in the 21st century

2019

Dr. Halleli Pinson

Place/Time: Wend 16:00-14:00

Instructor: Dr. Halleli Pinson

Office hours: Tuesday 12:00-13:00

Email: halleli@bgumail.bgu.ac.il

General Course Description

We live in a world that is characterized by different types of mobilities. The movement of trade, information, knowledge, culture as well as the mass movement of people. These different types of movement, and in particular the movement of knowledge and people pose a great challenge to education systems. Education systems, a modern project that aimed at shaping the future citizens, have to cater today not only for the future citizens, but also for different groups of non-citizens (the children of asylum-seekers, labour migrants, expatriates and so on), and it is trusted with the task of preparing students to be global citizens. Moreover, education systems in many countries face today the challenge of hyper-diversity. The aim of this course is to explore those challenges and the ways in which education systems accommodate and address the needs of different migrant groups. The course will address questions such as: the ways in which education systems in different countries perceive their responsibilities towards different groups of migrants; how they negotiate the tensions between different educational policies (for example inclusion vs raising achievement) and between education and immigration policies. The course will also explore different policy frameworks and practices employed by different educational systems and at the local level. Finally we will also address the pressing issue of the right and access to education of migrants children who are on the move, such as in the case of refugee and displaced children.

Requirements and Grading

10% active participation in classroom discussions (all discussions will be based on the reading list).

30% submitting 6 reading assignments throughout the semester.

10% a short classroom presentation

50% final paper (5 pages long)

Academic Integrity

It is expected that all the assignments that are submitted in this course will be the original work of the students registered in the course. Submitting an assignment that you produced for another course, or assignments that were produced by students that are not registered in the course and are not listed in the author list on the assignment is considered a violation of academic integrity. In writing papers, when you use ideas that have been raised in an article you read it is customary to rewrite the idea in your own words and to provide a full citation to the original source of the idea (e.g., author name and year in parenthesis following the text of the idea). If the original author's original words are used, the text should be placed in quotation marks and include a full citation. Quotes longer than 40 words should be presented in a double indented paragraph with a full citation. Extended quotes from other authors should be used sparingly. Using an idea raised in another source without providing a citation is considered plagiarism and violates the ethics of academic integrity, in many cases, it is a legal offense.

In addition, when citing bibliographic references you should only include works you have actually read. If you rely on secondary literature, for example, a summary of Vygotsky's research that Dr. X wrote in her article, which you read, but you did not read the original Vygotsky work, then you should note: (Vygotsky, 1962, as discussed in X, 1998).

Class Schedule (Reading Assignments will be available at a later stage):

Lessons 1-2: Globalization, the movement of people and different types of migration

Lesson 3: The challenges to education in the age of global migration: the right to education and models of integration

Lessons 4-8: Migration, education and integration in the global north.

Lessons 9-11: Migration and education in the global south: education by INGOs and education in refugee camps.

Lessons 12-13: Migration and education in Israel: from integrating Olim to the education of migrant workers and refugee children.